

8. Midrash, Vayikra Rabbah 37:2

חד זמן ביומא הושענא יהבי ליה אינתתיה י' פולסין אמרה לו "פוק זבין לבניך כלום מן שוקא." כיון שיצא לשוק פגעו ביה גבאי צדקה אמרי "הא אתא מרי מצותא!" אמרו לו "הב חולקך בהדא מצותא דאנן זבנין חד קולא לחדא יתומתא!" נסב אלין י' פולסין ויהב יתהון להון ונתבייש לילך לביתו, הלך לו לבהכ"נ, חמא תמן מן אלין אתרוגייה דמינוקייא מקלקלי ביום הושענא ותנינן תמן "מיד התינוקות שומטין לולביהון ואוכלים אתרוגייהם," נסב מנהון ומלא ית סקא והלך לפרש בים הגדול עד שהגיע למדינת המלך...

Once, on Hoshana Rabbah, his wife gave him ten coins and told him to purchase something for his children. When he went to the market he encountered tzedakah collectors, who said, "Here comes a person of mitzvot!" They asked him, "Please give your portion in a mitzvah, for we are purchasing a musical instrument for [the wedding of] an orphan girl." He gave those ten coins to them, and was then embarrassed to go home.

The man went to the synagogue, where he saw the etrogim that the children ruined on Hoshana Rabbah, regarding which we have learned, "Immediately, the children would remove their lulavim and eat their etrogim." He took the etrogim from them and filled a sack and went to sea until he arrived at the land of a certain king... [He went on to heal that king of a stomach ailment with these etrogim, and he was rewarded with great wealth.]

9. Talmud, Berachot 31a

אסור לאדם שימלא שחוק פיו בעוה"ז שנא' "אז ימלא שחוק פינו ולשונונו רנה." אימתי? בזמן שיאמרו בגוים "הגדיל ד' לעשות עם אלה." One may not fill his mouth with laughter in this world, as in Tehillim 126:2, "Then our mouth will be filled with laughter, and our tongue with song." When? When the nations will say, "G-d has performed great deeds for them."

Application: Purim Costumes

10. Rabbi Natan baal ha'Aruch (11th century Italy), *Aruch*, שוור

On the days of Purim, the global custom is for young men to make an image of Haman and suspend it from the rooves for four or five days, and then, on Purim, to make a bonfire and throw the image into it. They stand around it and sing, and they have a ring suspended above the fire, and people jump [through] from one side of the fire to the other.

11. Rabbi Kalonymus ben Kalonymus (13th-14th century France), *Even Bochan*, pg. 30

And on the fourteenth of Adar, for the sake of honour and beauty, young men are glorified and exalted, acting in a manner of insanity and foolishness... One wears a woman's dress and a necklace about his throat, one acts like one of the fools, with a drum and a dance and joy...

12. Rabbi Yitzchak Weiss (19th-20th century Pressburg), *Siach Yitzchak* 380

בטעם לבישת פרצופין בפורים... שאצל עשו היתה השנאה על יעקב במחבא... ולזאת גם אליה' ז"ל בא בדמות חרבונא אל המלך ופעל תליית המן...

Regarding why people wear costumes on Purim... Esav hid his enmity for Yaakov... And therefore, too, Eliyahu z"l came to the king disguised as Charvona, and caused Haman to be hanged...

13. Talmud, Megilah 12a

אמר להם הם לא עשו אלא לפנים אף הקב"ה לא עשה עמהן אלא לפנים

Rabbi Shimon bar Yochai told his students: They only participated for show, and Gd only threatened them for show.

14. Rabbi Avraham Yehoshua Heschel (18th-19th century Eastern Europe), *Ohev Yisrael*, Parshat Zachor and Purim

מי שמשנה בגדיו הראוים לו תמיד לפי ערכו ולובש בגדים אחרים אשר אין דרכו בכך אזי נעשה צחוק וחדוה לכל הראוים אותו וכמו שאנו רואים בימי הפורים כאשר איש יהודי משנה מלבושיו ולובש בגדי אשה [או עכו"ם] נעשה שמחה וחדוה על ידי זה וכשרואים כל ימות השנה את האשה [או העכו"ם] בעצמה שמלובש כל אחד בבגדיו הראוים לו אין שום שמחה. אמנם עיקר השמחה בא מחמת ההשתנות מדבר אל היפוכו. וכן הנס הגדול של פורים והשמחה הוא על ידי ונהפוך הוא אשר ישלטו היהודים גו'

When one changes the clothing that is normally suited for his status, and he wears other clothes which he doesn't usually wear, this causes laughter and gaiety for all who see him. It is as we see on Purim, when a Jewish man changes his clothes and wears the garb of a woman [or idolater], it causes joy and gaiety, whereas when we see a woman [or idolater] in those same garments all year long, there is no joy. In truth, the essence of joy is due to a reversal. And so the great miracle of Purim, and the joy, came via "And it was reversed, that the Jews would reign..."

15. Rashi (11th century France) to Devarim 22:5

לא יהיה כלי גבר על אשה - שתהא דומה לאיש כדי שתלך בין האנשים, שאין זו אלא לשם ניאוף:
"There shall not be a male *kli* on a woman" – To resemble a man, in order to walk among men. This is only for immoral purposes.

16. Rambam (12th century Egypt), *Mishneh Torah*, Laws of Idolatry 12:10

לא תעדה אשה עדי האיש כגון שתשים בראשה מצנפת או כובע או תלבש שריון וכיוצא בו או שתגלה ראשה כאיש, ולא יעדה איש עדי אשה כגון שילבש בגדי צבעונין וחלי זהב במקום שאין לובשין אותן הכלים ואין משימים אותו החלי אלא נשים הכל כמנהג המדינה
A woman should not put male garments on herself, such as by placing a man's hat or turban on her head, or wearing armour or similar things, or shaving her head as a man would. A man should not put female garments on himself, such as by wearing coloured garments or gold ornaments in places where only women wear such implements. It is all based on local practice.

17. Rabbi Yoel Sirkes (17th century Poland), *Bach Yoreh Deah* 182

יש היתר בשני דברים. האחד שאין איסור אפילו בדבר שהוא נוי וקישוט אלא אם כן באשה הלובשת בגדי איש להתדמות לאיש ואיש הלובש בגדי אשה להתדמות לאשה אבל אם לובשין כדי להגן מפני החמה בימות החמה ובימות הגשמים מפני הגשמים אין שם איסור... והשני דאף להתדמות אין איסור אלא בדברים שהם עשויין לנוי ולקישוט

There are two possible leniencies: One is that the prohibition doesn't even apply to matters of beautification and ornamentation unless it is a case of a woman wearing male clothing to resemble a woman, or a man wearing female clothing to resemble a woman, but if one wears such clothing to guard one's self from the sun during the summer or from rain during the rainy season, there is no prohibition... The second leniency is that even if one does wear such clothes in order to imitate the opposite gender, it is only prohibited to wear clothing which is made for beauty or ornamentation...

18. Rabbi Judah Mintz (15th century Italy), *Responsum* #15

כיון שאינו מכוון לניאוף אלא לשמחת פורים וכמו שלא עשו גדר התם לענין גזילה כיון שאינו נוהג כי אם ב' לילות ויום אחד הוא הדין נמי הכא...

So, too, in our case, one does not intend to wear this for immorality, but rather to enhance the joy of Purim. Therefore, just as they did not erect a fence regarding theft since it is only for two nights and a day, so, too, here...

Shaatnez?! An additional idea

19. Rabbi Moshe Isserles (16th century Poland), *Shulchan Aruch Orach Chaim* 696:8

ומה שנהגו ללבוש פרצופים בפורים, וגבר לובש שמלת אשה ואשה כלי גבר, אין איסור בדבר מאחר שאין מכוונין אלא לשמחה בעלמא; וכן בלבישת כלאים דרבנן. וי"א דאסור, אבל המנהג כסברא הראשונה.

Regarding the practice of wearing costumes on Purim, with a man wearing women's garb or a woman wearing male garb, there is no prohibition because they only intend it for joy. Ditto for wearing rabbinically prohibited shaatnez. Some say it is prohibited, but the practice follows the former opinion.

20. Rabbi Moshe Isserles (16th century Poland), *Darchei Moshe to Tur Orach Chaim* 696

ואפשר שמזה נתפשט המנהג ללבוש כלאים דרבנן בפורים ועושין לשמחה, דהרי רואין דאפילו איסור דאורייתא דוחה כי לא מתכוין, כל שכן כלאים דרבנן... נ"ל ליישב המנהג מהא דאמרינן בפרק בתרא דכלאים (ט:ב) ומביא לה בפרק הגוזל בתרא (ב"ק קיג). דמותר ללבוש כלאים כדי להעביר המכס, שמע מינה דכי אינו מכוין ללבישה שרי... אבל טוב להחמיר ולעבוד את ד' בשמחה ולהיות גילה ברעדה:

Perhaps the custom of wearing rabbinically prohibited shaatnez on Purim for joy spread from [permission of mock-theft]; if it violates unintended violation of a biblical prohibition, then it certainly will permit rabbinically prohibited shaatnez... It appears to me appropriate to justify the custom from Mishnah Kilayim 9:2, Bava Kama 113a that one may wear shaatnez to evade an unjust tax. We see that when one does not intend to actually wear it, this is permitted... But it would be good to be strict, and to serve Gd in joy, and to have joy with trembling.

21. Rabbi Chaim Benvenisti (17th century Turkey), Keneset haGedolah to Beit Yosef Orach Chaim 695:5

אינו נראה לי להתיר כלאים משום שמחת פורים. ועוד דמכלאים דרבנן יבואו להתיר כלאים דאורייתא.

I do not agree with permitting shaatnez for the joy of Purim. Further, from rabbinically prohibited shaatnez they will come to permit biblically prohibited shaatnez.

22. Rabbi Moshe Isserles (16th century Poland), Shulchan Aruch Orach Chaim 695:2

יש שנהגו ללבוש בגדי שבת וי"ט בפורים, וכן נכון (מהרי"ל)

Some customarily wear Shabbat and Yom Tov clothing on Purim; this is correct.

23. Rabbi Yaakov Chaim Sofer (19th-20th century Iraq/Jerusalem), Kaf haChaim Orach Chaim 695:13

וילבש בגדי יום טוב מבערב, ולא כאותן שנוהגין ללבוש בבוקר יום פורים. והוא זכר "ותלבש אסתר מלכות" "ומרדכי יצא... בלבוש מלכות", ואיך יתכן לקרוא פסוקים הללו במגילה בלבוש חול?

And he should wear Yom Tov garb from the evening, unlike those who wear it on the morning of Purim. It recalls "And Esther wore royalty" "And Mordechai went out... in royal garb." How could one read these verses in the megillah in mundane clothing?

24. Esther 8:15

וּמְרַדְכֵי יָצָא מִלְּפָנֵי הַמֶּלֶךְ בְּלִבוּשׁ מַלְכוּת תְּכֵלֶת וְחֹר וְעֹטְרֵת זָהָב גְּדוּלָה וְתַכְרִיז בּוֹץ וְאַרְגָּמָן וְהָעִיר שׁוֹשֵׁן צָהָלָה וְשִׁמְחָה:

25. Chochmat Adam 106:19

נהגו העולם לחבר בגד צמר בבגד פשתן על ידי שמפסיקין ביניהן בבגד משי או עור, ולרמב"ם הוא כלאים דאורייתא. אבל לחגור בחגורה שמצד אחד הוא פשתן ומצד השני הוא צמר אף על פי שרצועה של עור באמצע כיון שהוא קושר שני ראשים ביהד כשהוגר בה לכולי עלמא אסור על כל פנים מדרבנן (סעיף ה'):

There is a common practice of joining wool and linen garments, with a layer of silk or leather separating them; Rambam considers this biblically prohibited shaatnez. But girding with a belt, when one side is linen and the other side is wool, then even if there is a strip of leather in between, still, since he ties the two ends together when he wears it, all agree it is at least rabbinically prohibited.

26. Rabbi Akiva Males, *Unmasking an Odd-Sounding Purim Custom: A Theory*, Tradition 45:4 (2012)

http://traditionarchive.org/news/_pdfs/0025-0046.pdf